

ROMÂNIA

SENATUL ROMÂNIEI

Nr. *6133* / 07-07-2026

Fi. ou permanent al Senatului

L 335/0025 7 iulie 2026

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

L 335/2025

București, 6 iulie 2026

Domnului Mircea ABRUDEAN
Președintele Senatului

În temeiul articolului 77 alineatul (2) din Constituția României, republicată,
formulez următoarea

CERERE DE REEXAMINARE

asupra

**Legii pentru completarea Ordonanței Guvernului nr. 57/2002 privind
cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică și pentru modificarea și
completarea Legii nr. 183/2024 privind statutul personalului de cercetare,
dezvoltare și inovare**

În data de 20 iunie 2026, Parlamentul a transmis Președintelui României, în vederea promulgării, Legea pentru completarea Ordonanței Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică și pentru modificarea și completarea Legii nr. 183/2024 privind statutul personalului de cercetare, dezvoltare și inovare (PL-x nr. 438/2025).

Legea are ca obiect de reglementare completarea Ordonanței Guvernului nr. 57/2002, în sensul includerii, în sistemul național de cercetare-dezvoltare, a nucleelor de cercetare constituite în cadrul instituțiilor cu atribuții în domeniul apărării, ordinii publice și securității naționale, precum și modificarea și completarea Legii nr. 183/2024, prin reglementarea în detaliu a procedurii de concurs public pentru ocuparea funcției de director general la institutele naționale de cercetare-dezvoltare (INCD).

În primul rând, în susținerea prezentei cereri de reexaminare, menționăm că în cadrul procedurii parlamentare a fost solicitat avizul Consiliului Suprem de Apărare a Țării, care a propus înlocuirea sintagmei „*în cadrul instituțiilor cu atribuții în domeniul securității naționale*”, din cuprinsul art. 7¹ al propunerii legislative, cu sintagma „*în cadrul instituțiilor cu atribuții în domeniul **apărării, ordinii publice și securității naționale***”, precum și modificarea în mod corespunzător a art. 4 alin. (2) și (3) din Legea nr. 183/2024.

Propunerea Consiliului Suprem de Apărare a Țării a fost motivată de faptul că Legea nr. 51/1991 privind securitatea națională a României, republicată, în enumerarea de la art. 6, nu menționează și Serviciul de Telecomunicații Speciale printre organele de stat cu atribuții în domeniul securității naționale, iar conform art. 1 alin. (5) din Legea nr. 92/1996 privind organizarea și funcționarea Serviciului de Telecomunicații Speciale, cu modificările și completările ulterioare, Serviciul de Telecomunicații Speciale „*face parte din sistemul național de apărare*”.

Propunerea Consiliului Suprem de Apărare a Țării a fost însușită sub forma unor amendamente, însă, probabil dintr-o eroare, în forma finală a legii trimise spre promulgare, în prevederea privind modificarea art. 4 alin. (2) din Legea nr. 183/2024 s-a menținut trimiterea la Legea nr. 51/1991: „(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), din personalul CDI fac parte și persoanele care desfășoară activitate de cercetare, dezvoltare și inovare în cadrul unor nuclee de cercetare constituite în cadrul instituțiilor cu atribuții în domeniul apărării, ordinii publice și securității naționale **stabilite de Legea nr. 51/1991 privind securitatea națională a României, republicată, cu modificările și completările ulterioare**”.

Prin urmare, introducerea sintagmei „*apărării și ordinii publice*” ar putea deveni lipsită de sens și finalitate, câtă vreme s-ar menține trimiterea la Legea nr. 51/1991, aceasta din urmă stabilind doar instituțiile cu atribuții în domeniul securității naționale, nu și al apărării naționale și al ordinii publice. De asemenea, acest fapt ar putea determina ca prevederile art. 4 alin. (2) din Legea nr. 183/2024 (în forma modificată prin legea trimisă spre promulgare) să nu fie aplicabile și Serviciului de Telecomunicații Speciale, deși acesta desfășoară activitate de cercetare în cadrul unor structuri de tip nucleu de cercetare, acesta fiind argumentul propunerii Consiliului Suprem de Apărare a Țării.

Pe cale de consecință, în considerarea argumentelor expuse mai sus, apreciem că ar fi necesară clarificarea prevederii privind modificarea art. 4 alin. (2) din Legea

nr. 183/2024, în sensul eliminării sintagmei „stabilite de Legea nr. 51/1991 privind securitatea națională a României, republicată, cu modificările și completările ulterioare”, astfel încât formularea din prevederea privind modificarea art. 4 alin. (2) al Legii nr. 183/2024 să rămână „[...] în cadrul instituțiilor cu atribuții în domeniul apărării, ordinii publice și securității naționale”, asigurându-se astfel armonizarea cu formularea din prevederea privind modificarea art. 4 alin. (3) al Legii nr. 183/2024, precum și cu formularea din art. 7¹ nou-introdus în Ordonanța Guvernului nr. 57/2002.

În al doilea rând, în susținerea prezentei cereri de reexaminare, menționăm că în procedura parlamentară din Camera Deputaților, Cameră decizională, au fost adoptate mai multe amendamente, prin care au fost introduse în Legea nr. 183/2024 șase noi articole (articolele 17¹-17⁶), care reglementează în detaliu procedura de concurs public pentru ocuparea funcției de director general la institutele naționale de cercetare-dezvoltare (INCD).

Astfel, după articolul 17 din Legea nr. 183/2024, se introduc șase noi articole, articolele 17¹-17⁶, care stabilesc instituția publică responsabilă cu organizarea concursului pentru ocuparea funcției de director general al INCD, respectiv organul de specialitate al administrației publice centrale coordonator al INCD (ministerul de resort), precum și forma de publicitate a concursului. Totodată, sunt reglementate condițiile cumulative de participare, criteriile de evaluare, etapele de desfășurare a concursului și participarea observatorilor pe durata desfășurării interviului.

Pe lângă elementele esențiale ale organizării unui concurs pentru ocuparea unei funcții publice de conducere, se reglementează și obligativitatea încheierii contractului de management, în maximum 15 zile lucrătoare de la emiterea ordinului de numire, precum și faptul că indicatorii de performanță managerială stabiliți prin contractul de management, în baza cărora se evaluează performanța managerială a directorului general, cuprind în mod obligatoriu și date privind valoarea fondurilor europene atrase, impactul socio-economic al valorificării rezultatelor activității CDI, precum și parteneriatele cu industria.

De asemenea, se introduc prevederi privind obligația directorului general de a publica anual venitul net pe site-ul INCD, precum și aceea de a obține avizul emis de ORNISS în termen de 30 de zile de la numire. În cazul în care persoana numită nu obține avizul, ordinul de numire în funcție se revocă.

De asemenea, în procedura parlamentară din Camera Deputaților a fost introdus un nou articol (articolul III), cu următorul conținut: "Art. III. – În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi se actualizează în mod corespunzător metodologia de concurs pentru ocuparea funcției de director general la institutele naționale de cercetare-dezvoltare, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 576/2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 655 din 26 august 2016".

Din analiza parcursului legislativ al legii criticate și din compararea formelor pe care aceasta le-a avut de la momentul inițierii și până la momentul adoptării, reiese faptul că legea transmisă la promulgare contravine prevederilor art. 61 alin. (2) și art. 75 din Constituție referitoare la principiul bicameralismului, motiv pentru care apreciem că se impune reanalizarea acesteia de către Parlament.

Se poate observa faptul că introducerea articolelor 17¹-17⁶ în Legea nr. 183/2024 și introducerea noului articol III reprezintă modificări aduse direct în camera decizională (Camera Deputaților), iar Senatul nu a avut posibilitatea de a le analiza.

Conform dispozițiilor constituționale, Parlamentul României este caracterizat de un bicameralism diferențiat instituțional ceea ce înseamnă că acesta este format din două camere, Camera Deputaților și Senatul, care în funcție de materiile susceptibile de legiferare pot avea fie calitatea de Cameră de reflecție, fie de Cameră decizională. Scopul vădit a unei astfel de organizări a forului legiuitor este acela de a evita concentrarea puterii. În cadrul unui sistem bicameral, cum este și cazul României, una dintre Camere este susceptibilă să împiedice cealaltă cameră să devină suport al unui regim autoritar. În acest sens, se asigură atât dezbaterea, cât și un cadru de analiză succesivă a legilor, ceea ce oferă și o mai mare garanție a calității actului legislativ (Decizia Curții Constituționale nr. 799/2011).

În vasta sa jurisprudență, Curtea Constituțională a dezvoltat o întreagă doctrină a bicameralismului și a modului în care acest principiu este reflectat în procedura de legiferare. Prin urmare, Curtea reține indivizibilitatea Parlamentului, ca organ reprezentativ suprem al poporului român și unicitatea sa ca autoritate legiuitoare a țării și arată că legea fundamentală nu permite adoptarea unei legi de către o singură Cameră fără ca proiectul de lege să fi fost dezbătut și de cealaltă Cameră (Decizia Curții Constituționale nr. 710/2009). Astfel, Curtea arată că legea este, cu aportul specific al fiecărei Camere, opera întregului Parlament, drept care

autoritatea legiuitoare trebuie să respecte principiile constituționale în virtutea căroră o lege nu poate fi adoptată de către o singură Cameră (Decizia Curții Constituționale nr. 1029/2008).

Prin urmare, dezbateră parlamentară a unui proiect de lege sau a unei propuneri legislative nu poate face abstracție de evaluarea acesteia în plenul celor două camere ale Parlamentului. Astfel, eventualele modificări și completări pe care Camera Decizională le aduce proiectului de lege/propunerii legislative adoptate de prima cameră sesizată trebuie să se raporteze la materia și la forma în care a fost reglementată de prima Cameră. În sens contrar, consecința ar fi ca o singură cameră (Camera decizională) să legifereze, ceea ce este contrar principiului bicameralismului (Decizia Curții Constituționale nr. 472/2008).

Principiul bicameralismului nu poate avea ca efect deturnarea rolului de Cameră de reflecție a primei Camere sesizate. Curtea Constituțională a statuat că principiul bicameralismului presupune atât conlucrarea celor două Camere în procesul de elaborare a legilor, cât și obligația acestora de a-și exprima prin vot poziția cu privire la adoptarea legilor (Decizia Curții Constituționale nr. 1/2012).

În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a reținut că principiul bicameralismului se reflectă nu doar în dualismul instituțional în cadrul Parlamentului, ci și în cel funcțional. Ținând cont și de indivizibilitatea Parlamentului și unicitatea sa ca autoritate legiuitoare, Constituția nu permite adoptarea unei propuneri legislative sau proiect de lege fără a fi dezbătut și de cealaltă cameră (Decizia Curții Constituționale nr. 710/2009).

De asemenea, tot din jurisprudența instanței de contencios constituțional rezultă că dezbateră parlamentară a unui proiect de lege sau a unei propuneri legislative nu poate face abstracție de evaluarea acesteia în plenul celor două Camere ale Parlamentului. Așa fiind, modificările și completările pe care Camera decizională le aduce proiectului de lege sau propunerii legislative adoptate de prima Cameră sesizată trebuie să se raporteze la materia avută în vedere de inițiator și la forma în care a fost reglementată de prima Cameră. Altfel, se ajunge la situația ca o singură Cameră, și anume Camera decizională, să legifereze în mod exclusiv, ceea ce contravine principiului bicameralismului (Decizia Curții Constituționale 472/2008).

Or, raportat la cazul de față, considerăm că prin intervențiile operate la nivelul Camerei Deputaților, au fost întrunite criteriile esențiale ce stau la baza încălcării

principiului bicameralismului, plasând pe o poziție privilegiată camera decizională și negând rolul de cameră de reflecție a Senatului. Prin urmare, se constată că, la Camera decizională, s-a produs o schimbare de esență, în sensul că au fost adoptate noi prevederi, neavute în vedere de Senat, în calitate de primă cameră sesizată.

Astfel, la Camera Deputaților au fost introduse pentru prima oară, completări privind reglementarea în detaliu a procedurii de concurs public pentru ocuparea funcției de director general la institutele naționale de cercetare-dezvoltare (INCD), completări care nu au fost avute în vedere și nu au fost dezbătute de Senat.

În concluzie, din analiza comparată a formei adoptate de Senat, ca primă Cameră sesizată, și a celei adoptate de Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, se poate constata că există deosebiri de conținut juridic și o configurație diferită între forma primei Camere sesizate, pe de o parte, și forma adoptată de cea de-a doua Cameră, pe de altă parte, iar față de dispozițiile art. 61 alin. (2) din Constituție, precum și față de bogata jurisprudență constituțională pronunțată în materia principiului bicameralismului, apreciem că se impune reanalizarea legii de către Parlament.

Față de argumentele expuse mai sus și având în vedere competența legislativă exclusivă a Parlamentului, vă solicităm reexaminarea Legii pentru completarea Ordonanței Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică și pentru modificarea și completarea Legii nr. 183/2024 privind statutul personalului de cercetare, dezvoltare și inovare.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
NICUȘOR DANIEL DAN

